

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву
Универзитета у Крагујевцу
Број: 540/16
Краљево, 16. 05. 2013. године

На основу члана 1. Закона о Закона о уџбеницима и другим наставним средствима („Службени гласник Републике Србије“ бр. 72/09) и члана 78 Статута, Наставно-научно веће Факултета за машинство и грађевинарство у Краљеву, на седници одржаној дана 16 05 2013. године, донело је

ПРАВИЛНИК О УЏБЕНИЦИМА И ДРУГИМ НАСТАВНИМ СРЕДСТВИМА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником се уређује начин избора, обезбеђивања и издавања уџбеника и других наставних средстава на Факултета за машинство и грађевинарство у Краљеву (у даљем тексту: Факултет), стандарди које треба да испуне уџбеници и друга наставна средства и њихово праћење и оцењивање током употребе, са циљем да се студентима обезбеде што квалитетнији уџбеници и друга наставна средства, ради побољшања наставе и процеса образовања на Факултету.

Члан 2.

Настава из сваког предмета мора бити покривена одговарајућим наставним материјалом који је унапред познат и објављен.

Члан 3.

У образовно-стручном тј. образовно-научном раду на Факултету користе се: основни уџбеник, помоћни уџбеник и скрипта.

Основни уџбеник је публикација која се као основно наставно средство користи у настави на Факултету односно за припрему и полагање испита студената, чији је садржај одређен наставним планом и програмом односно студијским програмом.

Помоћни уџбеници су допунска литература којима се доприноси остваривању наставног садржаја из студијског програма. Помоћна уџбеници на Факултету су: практикуми, збирке задатака, речници, рачунарски програми и мултимедијални и други садржаји и текстови којима се допуњују уџбеници, као и остала стручна литература која се користи у настави.

Скрипта су ауторизована предавања која су умножена и која се, по правилу, издају у случају када не постоји одговарајући основни уџбеник.

Поред уџбеника у току студија студенти користе и друге стручне и научне публикације, с тим што не представљају обавезне материјале за учење, као што су: монографије, зборници радова, брошуре, каталози, презентације и други слични материјали.

Члан 4.

Уџбеници и помоћна наставна литература чине наставни материјал који се користи у свим облицима наставе.

Наставни материјал у погледу квалитета, садржаја и обима мора да одговара циљевима студијског програма и програму предмета на који се односи.

Члан 5.

Уџбеници и други наставни материјали могу бити:

- интерни и
- екстерни.

Интерни уџбеници и наставни материјали су публикације чији су аутори наставници и сарадници Факултета, издати на Факултету, а намењени су првенствено за студенте Факултета и усаглашени са наставним програмима предмета.

Екстерни уџбеници и наставни материјали су издања других домаћих или страних високошколских установа и осталих институција и издавачких предузећа, који својим садржајем потпуно или делимично покривају области које су предвиђене наставним програмима конкретних предмета.

Члан 6.

У плану рада наставник на предмету је дужан да наведе наставни материјал.

Наставни материјал мора бити користан за савладавање наставне материје и за припрему испита.

II. ОБИМ, СТРУКТУРА И СТИЛ УЏБЕНИКА

Члан 7.

Обим уџбеника са посебно одређује за сваки предмет на студијском програму, и треба да буде у складу са оптерећењем студента на том предмету, према броју ЕСПБ на предмету.

Текст уџбеника чине, поред изложене материје, и сви наведени примери, илустрације, табеле и слике које су интегрисане у текст.

Члан 8.

Уколико се материја која се предаје у оквиру једног предмета налази у више уџбеника, или уколико је уџбеник, који се користи већег обима од материје која је предвиђена наставним програмом конкретног предмета, предметни наставник је дужан да у Плану рада јасно и прецизно означи који део уџбеника (поглавља и странице) ће бити коришћени.

Члан 9.

По правилу, уџбеници Факултета треба да садрже:

- Предговор са циљевима, структуром и планом излагања у уџбенику,
- За свако поглавље резиме и питања за проверу знања или дискусију,
- Примере, илустрације и случајеве из праксе,
- Напомене (у фуснотама или енднотама),
- Библиографију,
- Регистре појмова и имена.

Члан 10.

Уџбеник мора бити јасан и разумљив студентима. Наставна материја мора бити изложена на начин који просечан студент може да разуме.

Уџбеник мора бити логично структуриран. Делови, поглавља или друге целине морају бити заокружене и повезане, а њихов редослед мора бити логичан. Препоручује се коришћење примера из праксе.

Уџбеник мора бити писан академским, неутралним стилем излагања, а забрањено је коришћење дисквалификација, као и омаловажавање одређених друштвених група, раса, пола или нација.

III. ОДОБРАВАЊЕ УЏБЕНИКА

Члан 11.

Одобрење за коришћење уџбеника у наставном процесу, на предлог одговарајуће Катедре, доноси Наставно-научно веће Факултета (у даљем тексту Веће).

Сматра се да је сва уџбеничка литература усвојена студијским програмом одобрена за коришћење у наставном процесу.

Приликом утврђивања врсте и броја потребних уџбеника, Веће је у обавези да, обезбеди да сваки предмет има један основни уџбеник или скрипта, усклађене са наставним планом и програмом предмета.

Члан 12.

Сваки предмет из студијских програма основних и мастер академских студија, треба обавезно да буде покривен литературом на српском језику.

За предмете на мастер академским и докторским студијама може да се користи и литература на страном језику, као и чланци објављени у часописима и зборницима радова.

Ако не постоји литература на српском језику за предмете на основним и дипломским-мастер студијама, наставник је обавезан да, током прве године реализације наставе из датог предмета, изда одговарајућа скрипта.

IV. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ УЦБЕНИКА

Члан 13.

Факултет обезбеђује студентима основне уџбенике, помоћне уџбенике, скрипта, стручне часописе и другу стручну литературу која је, у складу са студијским програмима, неопходна за савлађивање наставног градива и то у потребном броју примерака и на време.

Члан 14.

Библиотека Факултета треба да поседује бар један примерак уџбеника за све предмете из студијских програма који се реализују на Факултету.

Уколико библиотека Факултета не поседује уџбеничку литературу неопходну за извођење наставе, предметни наставник је у обавези да уз помоћ Факултета достави примерак уџбеничке литературе у библиотеку или да скрипта учини јавно доступном на веб сајту Факултета.

V. ИЗДАВАЊЕ УЦБЕНИКА

Члан 15.

Предлог за издавање уџбеника аутор или група аутори подноси одговарајућој катедри Факултета и он садржи:

- назив уџбеника, назив наставног предмета, план извођења наставе на предмету, назив студијског програма у коме предмет садржан, као и годину студија на којој се предмет изучава изводи,
- податак да ли ће се рукопис за уџбеник објавити први пут или се ради о обновљеном издању,
- образложење потребе за објављивањем рукописа уџбеника,
- примерак рукописа.

Члан 16

Након разматрања захтева аутора за издавање публикације, катедра доставља Комисији за издавачку делатност предлог који мора да садржи:

- име и презиме аутора, односно коаутора публикације, његово звање и ужу научну област за коју је изабран;
- наслов публикације;
- назив наставног предмета и назнаку о врсти публикације према овом правилнику;
- образложење потребе штампања конкретне публикације;
- процену потенцијалних корисника предложене публикације;
- обим и тираж публикације;
- предлог рецензента са њиховим звањима и ужим научним областима за које су бирани.

Члан 17.

Комисија разматра приспеле захтеве аутора и предлоге катедри и доноси позитиван предлог или образложени негативни предлог. Предлог Комисије се доставља Већу на разматрање и именовање рецензента публикација.

Члан 18.

Веће Факултета, на предлог одговарајуће катедре и Комисије за издавачку делатност, именује рецензенте за сваки од понуђених рукописа.

За основне и помоћне уџбенике Веће именује најмање два рецензента који припадају одговарајућој научној области за коју пишу рецензију, од којих један мора бити са другог факултета.

За монографију Веће именује најмање 3 (три) рецензента из реда угледних научника из тематске области рукописа, од којих двоје морају бити изван Факултета.

Члан 19.

Сваки рецензент даје посебно своју рецензију.

Рецензија треба да садржи:

- основне податке о техничким особинама рукописа (број страна, цртежа, фотографија, табела, посебних прилога, навода литературе);
- податке о научно-стручним особинама рукописа (да ли је рукопис заснован на савременим научним и стручним достигнућима из области којој припада);
- податке о педагошким особинама рукописа (да ли је рукописом обухваћен целокупан садржај наставног програма предмета, на основу поређења са приложеним планом извођења наставе; да ли је обим рукописа примерен фонду часова наставе предмета у плану извођења наставе);

- податке да ли рукопис испуњава све стандарде квалитета уџбеника у погледу садржаја, обима, структуре и језика;
- предлог за категоризацију рукописа (основни уџбеник, помоћни уџбеник, ауторизована скрипта, остале наставне публикације);
- коначну оцену рукописа (предлог да се рукопис одобри за штампање, да се одбије или да аутор изврши измене и/или допуне рукописа).

Члан 20.

Рецензија се подноси Већу Факултета у три одштампана и потписана примерка.

По један примерак рецензија се доставља Комисији за издавачку делатност и аутору на изјашњење.

Ако аутор има примедбе на рецензију може у року од 8 дана од дана пријема рецензије доставити приговор Већу Факултета у писменом облику.

Веће разматра рецензије, мишљење Комисије за издавачку делатност и достављени приговор и доноси коначну одлуку.

У случају да Веће усвоји предлог рецензента да аутор изврши измене и/или допуне рукописа, аутор је дужан да поступи по налогу Већа и сарађује са рецензентима у смислу отклањања изнетих примедби на његов рукопис.

Рецензенти су обавезни да извршене измене и/или допуне рукописа констатују записнички и дају допуну рецензије са коначном оценом рукописа.

Члан 21.

Веће разматра позитивне рецензије и предлог Комисије за издавачку делатност о прихватању рукописа као извора наставног материјала и доноси коначну одлуку о томе.

Одлука Већа о усвајању рецензије и одобравању рукописа за уџбеник за издавање и употребу на Факултету садржи:

- назив предмета за који се уџбеник издаје,
- назив под којим ће се одобрени рукопис за уџбеник издати као уџбеник,
- лично име аутора (односно лична имена аутора),
- лична имена односно назив рецензената,
- језик и писмо на коме се уџбеник издаје,
- рок до када уџбеник треба издати,
- категоризацију уџбеника.

Члан 22.

Ново издање одобреног рукописа уџбеника не подлеже поновном одобрењу Већа, осим ако су у њему вршене измене и/или допуне веће од 25% текста у ком случају се врши и поновна рецензија рукописа под условима и на начин утврђен овим Правилником.

Члан 23.

Издавање интерних уџбеника регулисано је Правилником о издавачкој делатности Факултета

Члан 24.

Финансирање издавања уџбеника Факултета врши се: из наменски издвојених средстава, средстава од продаје, средстава обезбеђених од донатора и из других средстава.

Члан 25.

Штампање уџбеника и других наставних средстава ће се остваривати у штампарији Универзитета у Крагујевцу сагласно дефинисаној процедури.

VI. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА

Члан 26.

Веће је дужно да прати, анализира и оцењује уџбенике који су у употреби са аспекта научно-стручних и техничког садржаја, њихове усклађености са најновијим достигнућима из области науке и технике, као и у погледу других захтева које уџбеник према општој и посебној концепцији треба да испуњава.

Члан 27.

Факултет врши периодично анкетирање студената у циљу утврђивања квалитета уџбеника.

Након сваке анкете Комисија за обезбеђење квалитета идентификује оне уџбенике који су од стране студената оцењени просечном оценом нижом од 2,5 (на скали од 1 до 5).

Коришћење таквог уџбеника у наставном процесу преиспитаће Веће Факултета и наложиће предметном наставнику и одговарајућој катедри његово побољшање или повлачење из наставе и замену.

Члан 28.

Кад утврди да уџбеник није погодан за даљу употребу у наставном процесу, Веће доноси одлуку о повлачењу уџбеника из употребе. У том случају, Веће је дужно да изабере и обезбеди нов уџбеник.

VII. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 29.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли и сајту Факултета.

Члан 30.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о уџбеницима и другим наставним средствима Машинског факултета Краљево број 380/5 од 20. 05 2008. године.

Миломир Гашић
др Миломир Гашић, ред.проф.